

ALSÓHÁZ ARS POETICA EGZOTIK HEURÉKA!

MESTERKURZUS ROPOGÓS VIDEÓ

Már.16

A verseny napja virrad az energiapiacon

Posted by Nagy Dorka in ROPOGÓS

Hatalmas átalakulás előtt áll az energiapiac. A modern civilizáció levegője annak kapujában áll, hogy tényleg mindenkié legyen. A hagyományosan központosított rendszer decentralizációjának már Magyarországon is mutatkoznak jelei. A piacot egymás között felosztó óriások mellett kisebb vállalatok és önellátó háztartások jelentek meg. Az energiára támasztott állandó kereslet, valamint a szereplők és kapcsolatok számának növekedése – a hálózatosodás – lecsökkenti az energia tranzakciós költségét. Figyelem, utópisztikus méreteket öltünk, és megközelítjük a közgazdaságtani tökéletesség eszméjét!

A cikk szerzője: Nagy Dorottya

Az energia a modern társadalom levegője. Városok, globális kereskedelem, civilizált életünk fő komponense. Fontosságából, a piac méretéből és tetemes fix költségekből (pl. országos hálózati rendszer kiépítése, erőmű üzemeltetés) adódóan hagyományosan leszabályozott, kevés szereplős rendszer épült az elektromosság értékesítése köré. Ezt természetes monopóliumnak nevezzük. Jellemzője, hogy az államhoz közel álló, versenytárs vállalatok felosztják egymás között a piacot és meghatározott maximum árrésszel áraznak. A jelenség a magas

befektetést igénylő szereplőknél jellemző, úgy mint az energiatermelők vagy hálózat üzemeltetők (pl. ELMŰ, DÉMÁSZ). Csupán a 60 szereplős kereskedői piacon folyik a kapitalista küzdelem. De már nem is olyan sokáig.

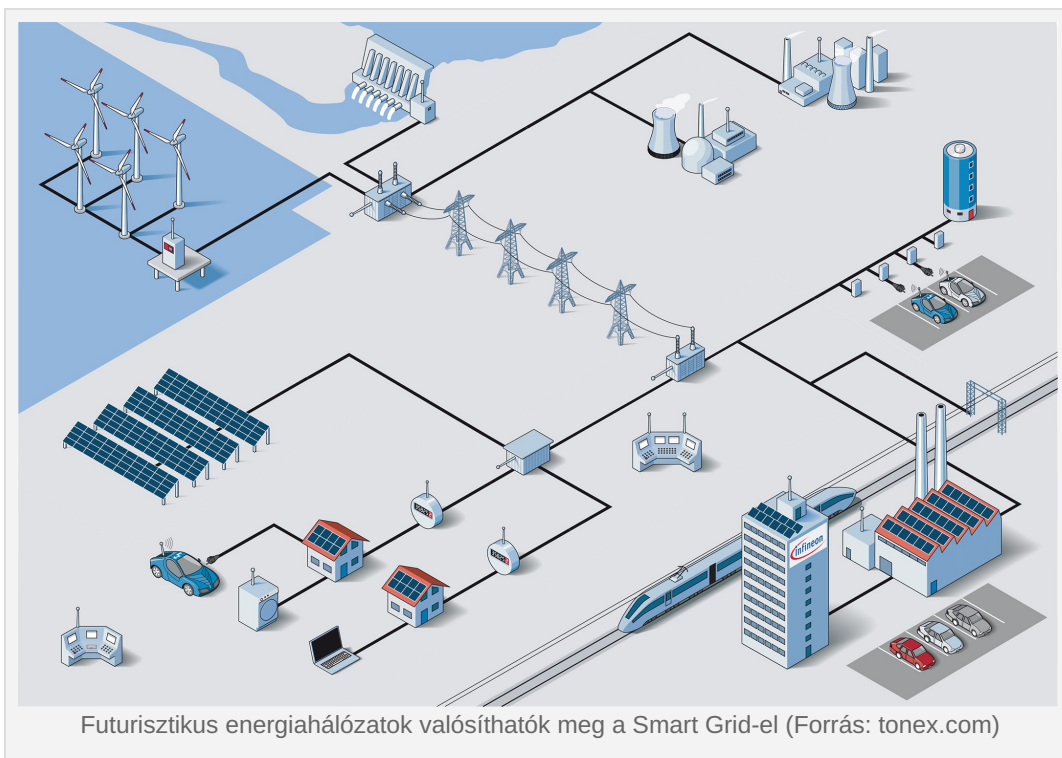

A megújuló energia átforgatja a piacot. (Forrás: unsplash.com)

A technológia fejlődésével lehetőség nyílik olcsóbban energiát termelni, akár az otthonunkban is. Tipikus példája ennek a napelem, ami a megújuló energiaforrásra építve sokkal alacsonyabb működési egységköltséggel tud működni, mint a hagyományos energiatermelő vállalatok. Lehetővé teszi, hogy az eddigi jellemző erőművek mellett kicsiben is megérje az áram business. Ennek következtében kisebb vállalatok és önfenntartó háztartások jelennek meg a piacon, akik a természetes monopólium állóvizét igencsak felkavarhatják. Felüti fejét a verseny. Ha pedig verseny van, akkor árcsökkenés is lesz. Nincs jó vagy rossz áram, de az árak között tudunk különbséget tenni, így ebben versenyeznek a szolgáltatók.

A decentralizált rendszer ennél még messzebb megy: a hálózatot biztosítók számára jelent kihívást. Lényegében a megtermelt energia helyben vagy közelben történő felhasználását hozza magával. Egyik legnagyobb előnye az energiaszállítás során fellépő veszteségek csökkentése. Ehhez sok, kisebb beruházásra van szükség: napelemmel, hőszivattyúval ellátott háztartások kiépítésére, valamint a megfelelő infrastruktúra biztosítására (okos mérők, automatikus kereskedelmi platformok, rendszerirányító appok). Persze az energiatakarékos gondolkodásmód sem elhanyagolható.

De mi lesz, ha több energiát termel valaki, mint amennyit elhasznál? Nem növeli ez a veszteségeket? Erre már létezik megoldás: a hálózatosodással, azaz az önellátó háztartások csatlakozásával az országos hálózatra. Ha a háztartás több energiát termel, mint amire szüksége van, a felesleg továbbkúszik a hálózati rendszerben, hogy valahol máshol égesse a villanyt. A kereslet meglehetősen ingadozó, ugyanakkor kevés a stabilan és kiszámíthatóan működő energiatermelési mód. Az összekapcsolt decentralizáció egy olyan piacot teremt, ahol mind a keresleti, mind a kínálati oldalon sok szereplő jelenik meg. (Ezzel szemben jelenleg a természetes monopólium sajátossága, hogy amíg a keresleti oldalon sokan vannak, a kínálat termelői és hálózat szolgáltatói oldalán csak pár szereplő osztozik.)

A technológia fejlődésével már az is elképzelhető, hogy összehangoljuk ennek a bonyolult hálózatnak a szereplőit. A Smart Grid rendszer olyan információs és kommunikációs technológiákat takar, melyek adatokat gyűjtenek a szolgáltatók és a fogyasztók szokásairól. Ezek segítségével automatikusan képes növelni a hálózat hatékonyságát, megbízhatóságát, gazdaságosságát és fenntarthatóságát. Kiszámíthatóvá teszi az energia keresletet, így nincs akadálya annak, hogy ehhez igazítsuk a kínálatot is.

A önellátó háztartások és a Smart Grid segítségével, egy olyan piachoz juthatunk, ahol:

	A tökéletes verseny feltételei	Lehetőségek az energiapiacon
	Adottak a feltételek ahhoz, hogy bárki belépjen a piacra.	A technológia fejlődésével és a megújuló energiaforrások költségeinek csökkenésével, elterjedhetnek az önellátó háztartások.
	A piacra való be- és kilépés nem befolyásolja érzékelhetően sem a keresletet, sem a kínálatot.	Önellátó háztartásokból sűrűjéből áll össze a kínálat, így egy-egy ki-vagy belépő nincs jelentős hatással az energiatermelésre.
	Nagyszámú eladó és vevő áll egymással szemben.	Háztartások széles hálózata a keresleti és kínálati oldalon is.
	A termékek homogének, vagyis nincsen köztük minőségi különbség.	Nincs különbség jó és rossz áram között.
	Minden piaci szereplő tökéletesen informált.	Ennek szerepét a Smart Grid hálózaton hőmpölygó információ tölti be.

Folytatva az utópikus hangvételt, mindez egy egységesen árazott, stabil hálózatban működő, tökéletesen versenyző piacot eredményez, ami nem kevesebb mint a közgazdságtan ideálja.

További cikkeink

Jól csinálja az arab szőnyegárus és az amazon.com

Felháborodást keltett a közelmúltban, hogy az amazon.com internetes kereskedő vállalat...

Az Ősztőneink Kritikája

A cikk szerzője: Zsoldos István közgazdász, A Rajk László Szakkollégium...

Miért keresünk kevesebbet itthon, mint Nyugaton?

“Miért van az, hogy itthon ugyanannyiba kerül a megélhetés, de...

Proudly powered by **WordPress** Theme: Serene by **Elegant Themes**.